

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri      København, den 27. marts 2006  
Sagsnr.: 3046

**Status for udlægning af sprøjtefrie randzoner langs målsatte vandløb og søer under Pesticidplan 2004-09**

./ Til udvalgets orientering fremsendes i lighed med tidligere år vedlagt status for udlægning af *sprøjtefrie* randzoner langs målsatte vandløb og søer i 2005.

Udviklingen i randzonearealet langs målsatte vandløb og søer har igennem de senere år ligget nogenlunde konstant, mens arealet i 2005 efter den anvendte opgørelsesmetode har en svag nedadgående tendens.

Det kan oplyses, at miljøministeren snarest vil iværksætte et tværministerielt udredningsarbejde om virkemidler i relation til opfyldelse af målsætning om etablering af randzoner langs vandløb og søer.

Derudover fremgår det af min besvarelse af S 2422 (EL) om randzoner den 13. februar 2006, at der her og nu:

- a) iværksættes en forstærket informationsindsats i samarbejde med landbruget i forbindelse med MVJ-ansøgningsrunden for 2006.
- b) iværksættes en nærmere undersøgelse af mulighederne for at integrere ansøgning om supplerende MVJ tilskud til udlægning af brak i randzoner i ansøgningskemaet for enkeltbetalingsordningen med henblik på at opnå administrative lettelser og tiltrække flere ansøgere.

./ Til udvalgets orientering er vedlagt en oversigt over erhvervets informationsindsats i forhold til randzoner.

Miljøministeren har parallelt oversendt denne orientering med vedlagte status til Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg.

Hans Chr. Schmidt

/ Anni Kær Pedersen

**Notat om udlægning af randzoner langs målsatte vandløb og søer.**

I Pesticidplan 2004-2009 er der forudsat, at Folketinget en gang årligt gives en redegørelse for udvikling i udlægning af randzoner langs målsatte vandløb og søer.

De arealer, der indgår i opgørelsen af randzoner, er braklagte arealer efter enkeltbetalingsordningen, arealer under MVJ-aftaler om etablering af sprøjtefrie randzoner samt arealerne, der dyrkes økologisk.

Redegørelsen for 2005 baseres i lighed med tidligere på analyser i 4 telemålingsområder, hvor der foreligger en række data indsamlet med henblik på kontrol af overholdelse af enkeltbetaling-/hektarstøtteregele. Analyserne i telemålingsområderne har været gennemført i årene 2001-2005, og landstallene er baseret på en ekstrapolation af forekomst af sprøjtefrie randzoner i telemålingsområderne. Dette betyder, at skønnene som hidtil er behæftet med en vis usikkerhed.

Analyserne i 2001-2005 viser, at antal hektar sprøjtefrie randzoner langs målsatte vandløb og søer har ligget på samme nogenlunde samme niveau, idet der dog spores et lille fald i 2005. Dette kan skyldes indførelsen af enkeltbetalingsordningen i 2005 med en højere grænse for udtagning (22,00 ha mod tidligere 17,62 ha) og en lavere udtagingsprocent (8 % mod tidligere 10 %). Det kan oplyses, at telemålingszonerne i 2005 ikke har været repræsentative for hele landet, idet alle 4 telemålingszoner i 2005 lå i Jylland. Det er ikke muligt med det foreliggende datagrundlag at afgøre, hvilken betydning det har for størrelsen af randzonearealet.

**Skøn over arealer udlagt som sprøjtefrie randzoner langs målsatte vandløb og søer**

	2001	2002	2003	2004	2005
<b>Randzoner i alt</b>	<b>9.240 ha</b>	<b>8.330 ha</b>	<b>7.620 ha</b>	<b>8.690 ha</b>	<b>7.580 ha</b>

Note: I 2005 er medregnet randzoner fra udyrkede arealer langs målsatte vandløb og søer støttet via enkeltbetalingsordningen, fordi disse arealer i henhold til krydsoverensstemmelseskravet om god landbrugs- og miljømæssig stand ikke må tilføres plantebeskyttelsesmidler.

Det er skønnet, at de sprøjtefrie randzoner langs målsatte vandløb og søer i 2005 fordeles sig således, at ca. 4.900 hektar er braklagt efter enkeltbetalingsordningen, at der på 171 ha er indgået MVJ-aftale om etablering af sprøjtefrie randzoner, samt at der på godt 2.500 hektar er etableret sprøjtefrie randzoner som følge af, at arealerne dyrkes økologisk.

I Pesticidplanen 2004-2009 er målet, at der i 2009 skal være etableret 25.000 ha sprøjtefrie randzoner.

## Bilag

Dansk Landbrug har oplyst, at organisationen i 2005/06 har gennemført en forstærket informationskampagne om udlægning af randzoner.

Informationskampagnen har omhandlet følgende initiativer:

- Dybdgående pjece om randzoner som er sendt ud til alle planteavlskonsulenter
- Trykt 5000 stk. og efterfølgende genoptrykt i yderligere 5000 stk. korte pjecer direkte møntet til landmænd
- Laminerede ark om ordningen til konsulenter som de kan anvende på markvandring og i forbindelse med samtaler med landmænd, f.eks. i forbindelse med udarbejdelse af markplan for næste dyrkningssæson.
- Pressemeddelelse om randzoner i forbindelse med udarbejdelse af pjecematerialerne
- I forbindelse med udgivelsen var Landbrugsavisen inde med et par store artikler om randzoner
- Igangsat et demonstrationsprojekt om reduktion af fosfortab til vandløb med dyrkningsfrie randzoner, i samarbejde med 4 lokale foreninger, der dermed får særlig fokus på randzoner
- I forbindelse med bedriftsrådgivningskurserne nævnes muligheden for at få støtte til 2 meter bræmme via MVJ-ordningen "etablering af braklagte randzoner". Der pt. gennemført 8 kurser og der gennemføres yderligere 8 kurser de næste par måneder.
- På landbrugsinfo orienteret om at man kan søge om støtte til randzonerne via MVJ-ordningerne.
- Information i forbindelse med åbning af ansøgningsrunden
- en artikel i Fyns Stiftstidende.
- Midterside i Landbrugsrådets magasin FoodCulture nummer 4 2006. Overskriften "På randen af fiasko".

Dansk Landbrugsrådgivning, Landscenteret har derudover fra 2004 og frem til i dag i forbindelse med et pilotprojekt om reduktion af pesticider på bedriftsniveau (initiativ under Pesticidplan 04-09) fokuseret rådgivningen på i alt 486 bedrifter i forhold til fordelene ved at udlægge randzoner langs vandløb og søer. Rådgivningsaktiviteten på dette område fortsætter.